

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Utvalg for strategi og drift	
	Formannskap	

HØRING OM NY DOMSTOLSTRUKTUR - SVARFRIST 2. JUNI 2020

Kommunedirektørens innstilling

Ørland kommune støtter Justis- og beredskapsdepartementet sitt forslag om å overføre myndigheten slik at rettssteder for tingrettene bare kan vedtas og legges ned ved forskrift av Kongen (regjeringen).

Det er viktig for regionen å opprettholde Fosen tingrett som eget embete og styrke domstoltilbudet i distriktet med en minimumsbemanning og kompetansearbeidsplasser, og kunne ha tilgang til mer kompetanse og større kapasitet i store og/eller komplekse saker gjennom digitalisering.

Sakens bakgrunn og innhold

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt Domstolkommisjonens utredning NOU 2019: 17 Domstolstruktur på høring, sammen med et alternativt forslag fra departementet om bare å endre tingrettenes rettskretser i tråd med flertallet i kommisjonens forslag.

https://www.regjeringen.no/contentassets/35573b30d77d47808c17fc5a5202faa1/no/pdfs/no_u201920190017000dddpdfs.pdf

Høringsfristen ble utsatt en måned fra 2. mai til 2. juni.

Domstolkommisjonens forslag

«Domstolkommisjonens hovedanbefaling er å styrke rettssikkerheten, sikre fortsatt høy tillit til domstolene og bedre ressursutnyttelsen ved å utvide rettskretsene til tingrettene og jordskifterettene.» (NOU 2019: 17 Domstolstruktur, side 11)

Kommisjonens flertall foreslår å endre antallet rettskretser til 22 med 30 rettssteder for tingrettene, og til 13 rettskretser med 20 rettssteder for jordskifterettene, samlokalisert med tingrettene. Kommisjonens mindretall foreslår seks rettskretser for tingrettene med 24 rettssteder. Mindretallet anbefaler at jordskifterettene slås sammen med tingrettene, og at det etableres en avdeling for jordskifte i hver rettskrets.

Departementets forslag

Endringer i rettskretser

Departementet foreslår bare å endre tingrettenes rettskretser, i tråd med flertallet i kommisjonens forslag til rettskretsinndeling. Departementets forslag går dermed ut på å opprettholde alle de bemannede rettsstedene i dagens tingrettsstruktur og styrke domstoltilbudet i distriktene ved at rettssteder som i dag har lav bemanning får tilgang til mer kompetanse og større kapasitet i store og/eller komplekse saker.

Departementet viser til Riksrevisjonens undersøkelse av saksbehandlingstid og effektivitet i tingrettene og lagmannsrettene, Dokument 3:3 (2019-2020). Riksrevisjonen anbefaler at det vurderes tiltak for å øke fleksibiliteten mellom domstolene, også for å kunne håndtere variasjoner i saksinngangen. Videre viser Departementet til Særdomstolsutvalget som har anbefalt å samle barnesakene i noen utvalgte tingretter.

Endringer i domstolloven

Departementet foreslår å overføre myndigheten slik at rettssteder bare kan vedtas og legges ned ved forskrift av Kongen (regjeringen). Departementet vurderer også å gi nærmere regler i forskrift om fordeling av saker i tingrettene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Domstolkommisjonen har pekt på et betydelig innsparingspotensial i sitt forslag. Departementets sitt forslag er betydelig lavere.

Det vises til vedlagte høringsbrev fra departementet i sin helhet.

Folkehelsevurdering

Det vises til Folkehelsemeldinga Gode liv i eit trygt samfunn Meld. St. 19 (2018-2019). Folkehelsearbeidet foregår i stort sett alle sektorer og på alle forvaltningsnivå. Ett av hovedmålene er å skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen.

Administrasjonens vurdering

Det ble i 2018 besluttet av Domstoladministrasjonen at Fosen tingrett og Sør-Trøndelag tingrett skulle ha felles ledelse. Ifølge Fosen tingrett har samarbeidet til nå fungert meget bra. Når det er felles ledelse kan man oppleve å miste litt av sin selvråderett og identitet ved at man blant annet ikke lenger har oversikt over egen økonomi i og med at den er slått sammen for embetene. Videre kan man også oppleve at to embeter med felles ledelse blir mer sammenvevd organisatorisk.

Det som anses som det sentrale punktet i høringen gjelder kompetansen til å etablere og legge ned rettssteder. Etter gjeldende regler er det Domstoladministrasjonen som fastsetter ett eller

flere faste rettssteder for tingrettene. Dette har Fosen tingrett ved to anledninger de siste år fått merke idet Domstoladministrasjonen administrativt har forsøkt å legge ned Fosen tingrett. Domstoladministrasjonen har åpent uttalt at de jobber for færre rettssteder.

Administrasjonen anser det som svært viktig at myndigheten med å vedta eller legge ned rettssteder for tingrettene tilbakeføres og at de bare kan legges ned ved forskrift gitt av Kongen (regjeringen). Administrasjonen begrunner dette i et samfunnsperspektiv.

Ørland kommune har engasjert seg administrativt og politisk i Fosen tingrett og fremtidig tingrettsstruktur ved flere anledninger, siste gang høsten 2019. Domstolen har 5 medarbeidere og er lokalisert i Fosen tinghus på Brekstad. Fosen tingrett er en fullfaglig førsteinstansdomstol for kommunene Hitra, Frøya, Ørland, Indre Fosen, Åfjord og Osen. Til sammen bor det om lag 35.000 innbyggere i domstolens verneting.

Fosen tingretts dømmende oppgaver er i hovedsak å avgjøre straffesaker og å løse privatrettslige tvister, konkursbehandling, offentlige skifter, tvangsfullbyrdelse og gjeldsordning. I tillegg har domstolen enkelte forvaltnings- og registreringsoppgaver knyttet til dødsfall, skifteattester og notarialbekreftelser.

Det anses viktig for Ørland kommune, Fosen som region og nærliggende kommuner at Fosen tingrett opprettholdes. Analyser har vist at Fosen tingrett er svært effektiv. Fosen tingrett ivaretar viktige samfunnsfunksjoner i regionen av betydning for sysselsetting, næringsliv, bosetting og tjenestetilbud.

Vedlegg

- 1 Domstolstruktur - forslag om endringer i rettskretsene og domstoloven - Høring NOU2019:17
- 2 Vedlegg – skjema